

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023-9074
Den 13. oktober 2023

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 827 (MOF alm. del) stillet den 19. september 2023 efter ønske fra Peder Hvelplund (EL).

Spørgsmål nr. 827

”Vil ministeren redegøre for de samfundsøkonomiske omkostninger ved brug af pesticider i det danske landbrugserhverv?”

Svar

Miljøministeriet har ikke en fuldstændig opgørelse over de samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med anvendelse af sprøjtemidler i det danske landbrugserhverv. Alle anvendte aktivstoffer i sprøjtemidler bliver risikovurderet i EU både ift. sundhed og miljø, herunder grundvand. Kun hvis et aktivstof vurderes sikkert at anvende for mennesker og miljø, kan det godkendes i EU. Efter godkendelsen af aktivstofferne skal selve sprøjtemidlerne, hvori de indgår, godkendes nationalt. Miljøstyrelsen står for godkendelsen af sprøjtemidler i Danmark. Godkendelsen kan kun gives, hvis en grundig risikovurdering viser, at brugen er sikker for mennesker og miljø, herunder grundvand. Det indebærer, at der ikke er en uacceptabel risiko forbundet med anvendelsen.

På trods af den grundige risikovurdering kan anvendelsen af sprøjtemidler indebære en påvirkning af miljøet, ligesom der også kan være sundhedsmæssige konsekvenser ved anvendelsen af midlerne, f.eks. ifm. spild eller uheld. De konkrete påvirkninger og en prisfastsættning af omkostningerne derved er imidlertid meget vanskelig at foretage. Det skyldes, at det er meget vanskeligt at kvantificere både effekterne fra brugen af sprøjtemidler samt de forskellige faktorer, der indgår. Endeligt er det vanskeligt at isolere brugen af sprøjtemidler som en enkeltstående faktor adskilt fra f.eks. intensiv landbrugsdrift.

Allerede i 1998 foretog Udvalget til vurdering af de samlede konsekvenser af en hel eller delvis afvikling af pesticidanvendelsen - det såkaldte Bichel-udvalg - en vurdering af de samlede konsekvenser ved at udfase anvendelsen af sprøjtemidler, hvori der indgik samfundsøkonomiske beregninger. I beregningerne indgik en diskussion af værdisætningen af forskellige miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser. Heri indgik enkelte værdisætninger af kendte omkostninger, som f.eks. rensning af drikkevandet for sprøjtemidler, som var forholdsvis ukompliceret. Hertil bemærkes dog, at der pga. den stramme danske godkendelsesordning for sprøjtemidler ikke kan siges noget præcist om et fremtidigt behov for rensning af drikkevand for sprøjtemiddelrester. Værdisætning af f.eks. skader på miljø eller omkostninger for natur er derimod mere komplicerede at foretage, da de i høj grad afhænger af befolkningens betalingsvilje for værdien af disse. Der var derfor i vurderingen heller ikke en fuld opgørelse over de samfundsøkonomiske omkostninger ved udfasning af brugen af sprøjtemidler, der ville kunne indgå i en samlet *cost-benefit* analyse. Samme vanskeligheder gør, at det på nuværende tidspunkt stadig er svært at værdisætte effekter ved brug af sprøjtemidler i det danske landbrugserhverv, selv hvis disse er kendte.

Ved en samfundsøkonomisk konsekvensanalyse må det desuden påpeges, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved anvendelse af sprøjtemidler vil skulle holdes op mod de positive effekter, der er ved brugen af sprøjtemidler.

I den politiske aftale om sprøjtemiddelstrategien 2022-26 indgår bl.a., at der under bekæmpelsesmiddelforskningsprogrammet skal prioriteres ansøgninger om, hvordan miljø-, sundheds- og naturbelastning ved anvendelse af sprøjtemidler kan prissættes og indgå som en styrkelse af proportionaliteten i vurderingen af samfundsmæssige omkostninger ved brug af sprøjtemidler sammenlignet med økologisk produktion.

Magnus Heunicke

/

Lea Frimann Hansen